

ת"פ (חיפה) 26338-04-21 - מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' רוני אבו רוקון

ת"פ (חיפה) 26338-04-21 - מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' רוני אבו רוקון/שלום חיפה
ת"פ (חיפה) 26338-04-21
מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש

נגד

רוני אבו רוקון

בית משפט השלום בחיפה

[28.11.2024]

כבוד השופטת רונה פרסון

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של תקיפה סתם - עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") (שתי עבירות) ועבירה של איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין (שתי עבירות).

יצוין כי התיק הועבר לטיפול, לאחר תיקון כתב האישום כמפורט לעיל, וזאת לאחר שמיעת חלק מפרשת התביעה.
2. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, שימש הנאשם כחוקר נוער שטיפל באירועים בהם היו מעורבים תלמידי פנימייה בחיפה.

בתאריך 26.11.19, עת שהה הנאשם בפנימייה במסגרת תפקידו שמע רעשים הבוקעים מחוץ למשרד והבחין בד', קטין יליד 26.7.2004 והורה להביאו למשרד. משביקש ד' לצאת מהמשרד וכדי למנוע את יציאתו מהחדר, הצמיד הנאשם את ד' לקיר אחז בדש מעילו תוך משיכתו מעלה כך שרוכסן המעיל הוצמד לצווארו. ד' החל לבכות והנאשם איים עליו כי יסטור לו. כתוצאה מהאחיזה במעיל, כאמור, נגרם ל-ד' סימון אדום בצווארו.

בתאריך 30.10.19 זומן א', קטין יליד 30.11.2006, יחד עם נערים נוספים מהפנימייה, למשרדי מחלק הנוער בתחנת חיפה, לצורך חקירתו על ידי הנאשם.

במעמד ההמתנה לחקירה, התפרע א' וקילל את המדריך ששהה במקום. הנאשם אחז בכתפו של א' ודחף אותו קלות בגבו בדרך למשרד ועם כניסתם למשרד, סטר הנאשם בלחיו של א', ללא כל סיבה.

במעמד החקירה, מששילב א' את רגליו, לאחר שהנאשם הורה לו לא לעשות זאת, קם הנאשם מכיסאו, רכן לעבר א' וסטר לו בעוצמה, תוך שצועק עליו שלא יניח רגל על רגל.

לאחר שא' שילב את רגליו בפעם השלישית, נטל הנאשם אלה, הניפה מעלה ואיים על א' באמצעותה.

באותו יום דחף הנאשם את הקטין י.ש, יליד 6.12.2003, שלא כדין.
במועד נוסף, דחף הנאשם את הקטין א.ד, יליד 27.8.2005 (מפני שהתחצף אליו), שלא כדין.
3. בהתאם להסכמת הצדדים הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן ולקבלת חוות דעת הממונה על עבודת השירות תוך שסוכם כי ההגנה תהיה רשאית לעתור לביטול הרשעתו של הנאשם. לעניין העונש סוכם כי המאשימה תוכל לטעון לעונש של מאסר בפועל אשר ניתן לריצוי בעבודות שירות, וענישה נלווית ואילו ההגנה תוכל לטעון באופן חופשי. עוד סוכם כי ארבעת המתלוננים יפוצו.
בהתאם להסכמות אליהם הגיעו הצדדים, הופנה הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן ולממונה על עבודות שירות.
4. בתסקיר מיום 18.1.24 תיאר שירות המבחן כי הנאשם שומר על אורח חיים יציב ונורמטיבי בתחומי חייו השונים; משרת כחוקר במשטרה כ-32 שנים, נשוי בשנית ואב לארבעה ילדים. תיאר כי הנאשם לקח אחריות מלאה על ביצוע העבירות וביטא חרטה על הפגיעה שהסב לקטינים ואמפתיה כלפיהם. תיאר כי לדברי הנאשם, שנתיים קודם לאירוע אשתו נקלעה למשבר רפואי והייתה שרויה במצב נפשי ותפקודי קשה, וכל האחריות להחזקת הבית היתה מוטלת עליו וזאת לצד עבודתו כשוטר. עוד שיתף הנאשם כי באותה תקופה אמו, אותה סעד, נפטרה. טען כי התמודדותו עם הנסיבות המשפחתיות פגעו ביכולת הוויסות שלו, בהתנהגותו ובשיקול דעתו. תיאר כי חוויות של בושה ואשמה מלוות אותו עד היום וכי התנהלות זו אינה מאפיינת את אישיותו כשוטר וכאדם. שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות עבירות מסוג זה נמוכה.
בתסקיר משלים מיום 14.4.24 ציין שירות המבחן כי הנאשם התקשה להכיר בנזקקות טיפולית ולהשתלב בהליך טיפולי, ועל כן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.
5. לבקשת הצדדים, הנאשם הופנה לקבלת תסקיר נוסף שיבחן את האופק הטיפולי אשר החל בו הנאשם באופן פרטי, וכן את סוגיית אי הרשעתו.

בתסקיר הנוסף מיום 27.10.24 תיאר שירות המבחן כי הנאשם פנה למכון "תפנית" והחל בטיפול פרטני וכי עד למועד עריכת התסקיר התקיימו 18 מפגשים טיפוליים. תיאר כי מדו"ח הטיפול עולה שהנאשם מגיע למפגשים הטיפולים בזמן, משתף פעולה באופן מלא ומבטא מוטיבציה גבוהה לקבלת כלים שמסייעים לו לווסת את התנהגותו ואף ניכר כי מצליח ליישם כלים אלה. בהתאם לפרמטרים החיוביים ויכולתו של הנאשם להיתרם מהטיפול הומלץ על המשך שילובו בטיפול. ביחס לשאלת הרשעתו, העריך שירות המבחן כי הרשעתו עלולה להשפיע באופן קונקרטי על מקור פרנסתו ועל יכולתו בגילו (55) להשתלב בתעסוקה ולפרנס את משפחתו הגרעינית. בנוסף, העריך כי הרשעתו עלולה להוביל לפגיעה בתדמיתו ובדימויו העצמי ועל כן המליץ לתת עדיפות לשיקומו של הנאשם תוך המשך שילובו בטיפול ומבלי להרשיעו בדיון. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה במהלכה ימשיך בטיפול פרטני במסגרת מכון "תפנית". בנוסף, המליץ להטיל עליו ענישה מוחשית של של"צ בהיקף של 250 שעות לצד תשלום פיצוי כספי לנפגעי העבירה והתחייבות להימנע מעבירה דומה בעתיד.

6. בחוות דעת הממונה מיום 16.5.24 נמצא הנאשם מתאים לביצוע עבודות שירות.

7. ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש לפני טען כי הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע עבירות התקיפה הם שלמות הגוף והנפש ובתוך כך האוטונומיה של האדם, פגיעה באמון הציבור במשטרה ופגיעה בשלטון החוק שכן מדובר בשוטר אל מול קטינים. טען כי בית המשפט פסק וחזר ופסק שיש להטיל ענישה הולמת על מי שמעז להרים יד על זולתו במיוחד כשהמדובר בשוטרים. ביחס לעבירת האיומים, טען שהערכים שנפגעו הם חופש הביטוי, שלווה נפשו, ביטחון וחירות פעולתו של הפרט.

ביחס לנסיבות ביצוע העבירות, טען כי יש ליתן משקל לעובדה כי מדובר בארבעה נפגעי העבירה, כי הנפגעים היו קטינים במועדים הרלבנטיים וכי השימוש באלימות היה ללא סמכות בדיון או התגרות מצדם. טען כי מדובר על מספר מקרים ובמספר מועדים. מבחינת הנזק ציין כי אף שמדובר בסימן אדום בצווארו של אחד מהקטינים בלבד הרי שעצם ההתנהלות חמורה.

ביחס למדיניות הענישה, הגיש אסופת פסיקה. טען כי מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר ועד 8 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות.

ביחס לסוגיית ההרשעה טען כי בנסיבות התיק דנן אין מקום לבטל את הרשעתו של הנאשם, הן מבחינת מהות העבירות והן מבחינת הנזק הקונקרטי שעלול להיגרם לנאשם. הגיש אסופת פסיקה לעניין אי הרשעה וטען כי אין מקום להתערבות בהחלטת המשטרה שכן למשטרת ישראל יש את השיקולים שלה ביחס למי שרשאי להמשיך בשירות ומי לא. טען כי לא כל הרשעה בדיון מחייבת פיטורים. עוד טען שיש לשקול את הרתעת הרבים שלא לעבור עבירות מסוג זה.

ביקש להותיר ההרשעה על כנה ולגזור על הנאשם ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות, פיצויים לנפגעי העבירה, מאסר מותנה וקנס לשיקול דעת ביהמ"ש.

8. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם משרת את המדינה 32 שנים במסירות, וכי מדובר במעידה מצידו. טען כי על אף העבירות המיוחסות לו משטרת ישראל המתונה לראות מה יעלה בגורלו, והוא ממשיך ומשרת כשוטר. טען כי אי ביטול הרשעתו של הנאשם תגרום לכך שהוא יאבד את מקור פרנסתו, כי אשתו של הנאשם סובלת מבעיות רפואיות שונות והוא המפרנס היחיד בבית.

טען כי הנאשם היה החוקר היחיד בפנימייה, הוא שכיוון את הילדים ונתן להם את העצה הטובה להימנע מבעיות, וכל הילדים בפנימייה אהבו אותו. טען כי ביחס לקטינים המצויינים בכתב האישום, הרי שמדובר בילדים עם עבר פלילי של תקיפות, אשר חלקם נמצאים בפנימייה כמסגרת של ענישה וחלקם אף הוצאו מהפנימייה בשל המשך התנהלות פלילית עבריינית בתוך הפנימייה. טען כי מבלי להקל ראש במעשיו של הנאשם, מדובר בתקיפה מינורית שלא גרמה נזק אצל המתלוננים.

טען כי מהתסקיר האחרון עולה שקצינת המבחן התרשמה מקיומה של נזקקות טיפולית. טען כי הנאשם פנה ביוזמתו לטיפול פרטי על חשבון, וקיים במשך כחצי שנה 18 מפגשים טיפוליים, כאשר מחוות הדעת עולה כי הנאשם מצוי בהליך טיפולי אינטנסיבי.

לעניין ביטול ההרשעה, הפנה להמלצת תסקיר שירות המבחן. עוד הפנה לחוות דעתה של המטפלת של הנאשם, גב' גיא. טען כי מדובר בשתי חוות דעת משני גורמים שונים, אשר שתיהן ממליצות על ביטול ההרשעה כדי לא לגדוע את המשך הטיפול של הנאשם.

ציין כי שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם של"צ בהיקף של 250 שעות וכי היקף זה שקול לחודשיים של מאסר בעבודות שירות. עוד ציין כי ניתן אף להגדיל את היקף השל"צ לצד ביטול ההרשעה, באופן שיאזן בין האינטרס הציבורי לבין אינטרס הנאשם. הגיש אסופת פסיקה הכוללת החלטות בהן ביטלו בתי המשפט הרשעה בעניינם של שוטרים. טען כי כמו במקרים שהביא, גם כאן מדובר במקרה חריג המצדיק ביטול ההרשעה תוך איזון הענישה והגדלת היקף השל"צ.

ב"כ הנאשם הוסיפה וטענה כי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה חמורה מבענייננו ואבחנה בין הפסיקה האמורה לבין נסיבות המקרה כאן.

מטעם ההגנה הוגשו דו"ח מצב טיפולי, תעודות הערכה מהמשטרה, חוות דעת רפואית של הנאשם ומסמכים רפואיים של אשתו.

9. הנאשם בדבריו לפני הביע חרטה על מעשיו וביקש סליחה מהנערים. טען כי מה שעשה נוגד את כל הערכים שלו, כי הוא פגע במשטרה, בילדים, ובמוסד שסמך עליו לטפל בהם. טען כי בתקופה הרלבנטית סבל מבעיה בריאותית שגרמה לו לתשישות, עייפות ולחוסר ריכוז. ציין כי הוא משרת 33 שנים במערכת הביטחון. טען כי השתתף במלחמות ונחשף למראות מזעזעים והדבר השפיע עליו. טען כי הוא לוקח אחריות על כל מעשיו ומתנצל עליהם. טען כי הוא מצוי במהלך טיפול שעוזר לו להבין איך הגיע למצב הזה ואיך לשלוט בעצמו. ביקש לקבל הזדמנות לתקן את מעשיו, להמשיך לעבוד במסגרת שהוא אוהב, וכן להמשיך בטיפול ולשקם גם את המערכת המשפחתית שלו. ציין כי הוא אב לילדים בני 9 ו-10 ולבן המשרת בלבנון. ביקש לבטל את הרשעתו כדי לא לפגוע בחייו.

דיון והכרעה
סוגיית ביטול ההרשעה

10. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יש להרשיעו בדין ואילו הימנעות מהרשעה מהווה חריג לכלל. הלכה פסוקה היא כי הימנעות מהרשעה שמורה למקרים חריגים במיוחד ותופעל במשורה ו"רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה." (ר"ע 432/85 רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.85)).
- בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97) (להלן: "הלכת כתב") נקבעו שני תנאים מצטברים המאפשרים ביטול הרשעה: "הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטרף שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".
11. ביחס לתנאי הראשון, פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, בית המשפט העליון שב וחזר על ההלכה לפיה על נאשם להצביע על נזק קונקרטי וכי לא ניתן להסתפק ב"תרחיש תיאורטי" ודחה ניסיונות לכרסם בהלכה זו (רע"פ 5860/15 פלונית נ' מדינת ישראל (7.9.15), רע"פ 547/21 סיטניק נ' מדינת ישראל (17.3.21)). נפסק, כי על העותר לאי הרשעה מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו ולתמוך טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 3589/14 לוזון נגד מ"י (10.6.14)).
12. ביחס לתנאי השני, סוג העבירה, בית המשפט העליון עמד לא אחת על חומרתן של עבירות אלימות המבוצעות על ידי אנשי משטרה, תוך ניצול לרעה של הכוח המצוי בידיהם, וקבע כי מדובר בתופעה חמורה שיש לעקור מן השורש. כך למשל נפסק ברע"פ 7921/22 עלא אבו סאלח נ' מדינת ישראל (28.11.22):
- "בית משפט זה עמד זה מכבר על החומרה היתרה הגלומה בעבירות המבוצעות על-ידי שוטרי משטרת ישראל תוך ניצול כוחם וסמכותם (ראו מיני רבים: ע"פ 64/86 אשש נ' מדינת ישראל (31.12.1986)). שכן, לצד הפגיעה בנפגעי העבירה, יש בעבירה המבוצעת על-ידם כדי לפגוע באמון הציבור במערכת אכיפת החוק, ולחתור תחת הערכים הבסיסיים אשר מנחים את משטרת ישראל, וביניהם הגנה על שלום הציבור ושמירה על טוהר המידות (רע"פ 8241/13 ברדה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (25.03.2014)). הרי, "מדובר בשוטר, המייצג את מערכת אכיפת החוק, ומותר לצפות ממנו לדוגמה אישית ולהתנהגות מאופקת שלא יהיה בה משום ניצול לרעה של הסמכות שניתנה בידיו" (רע"פ 2310/07 יום טוב נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (13.03.2007))."
- (ראו גם ע"פ 8420/19 בורגרקאר נ' מדינת ישראל (18.2.20); רע"פ 3021/16 לוזובסקי נ' מדינת ישראל (19.4.16)).
13. ברע"פ 8241/13 ברדה נ' מדינת ישראל (25.3.14), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של המבקש, שוטר, אשר הכה קטין תוך כדי מילוי תפקידו וגרם לו לחבלה של ממש, ביחס לאי ביטול הרשעתו, ופסק כדלקמן:

"המדובר במעשים חמורים ביותר, אשר לצד הפגיעה הכרוכה בהם בכבודו ובגופו של המתלונן, יש בהם כדי לחתור תחת הערכים הבסיסיים המנחים את משטרת ישראל ולגרום לפגיעה באמון הציבור במערכות אכיפת החוק. אכן, פעמים רבות מלאכת אכיפת שלטון החוק דורשת הפעלת כוח מצידם של שוטרי משטרת ישראל. ואולם, אל לעוסקים במלאכה לנצל את מרותם וסמכות לרעה, ולהפעיל את כוחם ללא כל הצדקה...."

14. בעניינו, כאמור, שירות המבחן המליץ על ביטול הרשעתו של הנאשם, שכן העריך כי הרשעתו בדין עלולה להשפיע על מקור פרנסתו ועל יכולתו, כתלות בגילו, להשתלב בתעסוקה ולפרנס את משפחתו הגרעינית. בנוסף, העריך כי הרשעתו עלולה להוביל לפגיעה בתדמיתו ובדימויו העצמי.

אף שתסקיר שירות המבחן משמש כלי עזר חשוב בידי בית המשפט, הרי שכפי שגם נקבע בפסיקה, התסקיר אינו מחייב את בית המשפט אשר בוחן מגוון שיקולים רחב יותר מאלה שבוחן שירות המבחן (רע"פ 2208/16 יוסף גוהר נ' מדינת ישראל (17.5.16)).

15. לאחר ששקלתי טענותיהם של הצדדים ועיינתי בחוות הדעת הטיפולית ויתר המסמכים שהגיש הנאשם, ולאחר שנתתי דעתי להלכה הנוהגת ועיינתי בפסיקה הרלבנטית, לרבות הפסיקה אליה הפנו הצדדים, ולאחר ששקלתי את המלצת שירות המבחן, לא מצאתי להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם. בנסיבות שבפניי לא מצאתי כי התקיימו בעניינו אף אחד מהתנאים המצטברים שבהלכת כתב לצורך ביטול הרשעה, לא כל שכן הצטברותם יחדיו, ולהלן אפרט.

16. ביחס לתנאי הראשון, פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, הנאשם טען כי הותרת הרשעתו עלולה להביא לפיטוריו מהמשטרה ולאובדן מקור פרנסתו. ניתן להקיש לעניין זה מההלכה המורה כי יש להותיר ההחלטה אם להתיר לאדם לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי בידי הגורם המוסמך. ראו בעניין זה רע"פ 1240/19 עופר בר לוי נ' מ"י (24.3.19):

"יתרה מכך, אני סבור כי גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המבקש לשמש מתווך או מדביר, יש להותיר את הדיון בדבר בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי, מן הראוי כי הדבר יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין (ראו והשוו: רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל, בפסקה 9 (21.10.2018))."

משטרת ישראל היא הגורם המוסמך להחליט בדבר המשך העסקתו של הנאשם במשטרה, חרף הרשעתו, וההחלטה מסורה לשיקול דעתה ובית המשפט לא יתערב בכך. יש לציין כי המשטרה לא פיטרה את הנאשם לאחר ביצוע העבירות כאן ואף היום הוא משרת כחוקר משטרה. מתעודות ההערכה הרבות שקיבל עולה כי הנאשם ממלא את תפקידו לשיעור רצונם של הממונים עליו, במקצועיות ובמסירות גם בעת הזו. לאור האמור, טענת הנאשם כי הותרת ההרשעה על כנה תסכן את המשך שירותו במשטרת ישראל היא בבחינת נזק תיאורטי ולא נזק קונקרטי, והנאשם לא הציג כל אסמכתא המוכיחה כי הותרת ההרשעה על כנה מחייבת פיטוריו מהמשטרה.

יתרה מזאת, גם לו הותרת ההרשעה על כנה עלולה היתה לפגוע בהמשך שירותו במשטרה, הרי שעל הנאשם, בהיותו שוטר וותיק ומתוך היכרותו את מערכת אכיפת החוק, היה לשקול היטב השלכות מעשיו במסגרת תפקידו על עתידו המקצועי והמשך שירותו במשטרה, על כל המשתמע מכך, לרבות הפגיעה הכלכלית העלולה להיגרם לו והפגיעה בתדמיתו ובדימויו העצמי.

די באמור כדי להביא לדחיית הבקשה לביטול ההרשעה.

17. יתרה מכך, בעניינו, גם התנאי השני אינו מתקיים בשים לב לסוג העבירה בנסיבותיה, ואינו מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. הנאשם, אשר שימש כחוקר נוער במשטרת ישראל, הורשע בעבירות של תקיפה ואיומים כלפי תלמידי פנימייה, קטינים, אשר הוא היה אחראי על חקירתם במסגרת תפקידו במשטרה. אין המדובר באירוע יחיד או בודד אלא מדובר בארבעה אירועים, אשר בוצעו כלפי ארבעה קטינים, הכוללים במקרה אחד הצמדת קטין לקיר, במקרה אחר סטירות ודחיפות ואיום באלמות, ובשני מקרים נוספים דחיפת קטינים. מדובר במעשים אשר התרחשו במשרדו של רכז הפנימייה או בחדר החקירה. מדובר במעשים חמורים שעה שהנאשם ניצל מרותו וסמכותו והפעיל הן אלימות פיזית והן אלימות מילולית כלפי הקטינים אותם חקר וזאת ללא כל סיבה או התגרות מצדם. מבחינת הנזק הפיזי, עסקינן בנזק ברף חומרה נמוך אשר נגרם ביחס לקטין אחד (סימן אדום על הצוואר) אולם מעשים אלה של הנאשם ראויים להוקעה וגינוי שכן הנאשם במעשיו רמס ברגל גסה ערכים של אמון הציבור במערכת אכיפת החוק וטוהר המידות. מצופה היה מהנאשם, חוקר נוער וותיק, שנערי הפנימייה רואים בו מודל לדוגמא אישית, שיהג באיפוק ובקור רוח במיוחד כשמדובר בתפקיד רגיש הכולל עבודה מול קטינים, אשר נסיבות חייהם ממילא קשות ומורכבות. בנסיבות המתוארות אני סבורה כי ביטול הרשעת הנאשם תפגע באופן חמור באינטרס הציבורי המחייב מיגור תופעה של אלימות המבוצעת על ידי אנשי משטרה וכן תפגע בהרתעת היחיד והרבים. מדובר לטעמי במעשים המחייבים הטבעת חותם פלילי תוך העברת מסר ברור לכל שוטר כי בתי המשפט לא יסבלו התנהגות אלימה או מבזה מצד שוטרים כלפי אזרחים ויוקיעו התנהגות זו מכל וכל.

18. עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנתה ההגנה בטיעוניה, פסקי דין אשר במסגרתם מצאו בתי המשפט לבטל הרשעה של שוטרים בעבירות של תקיפה, אולם מצאתי כי מדובר בנסיבות שונות מבענייננו; בת"פ 48440-11-22 מדינת ישראל נ' אבו סנאן (14.4.24) הגיעו הצדדים להסכמה על פיה תבוטל הרשעתו של הנאשם ובית המשפט כיבד את ההסדר; בת"פ 30247-12-21 מח"ש נ' והב ואח' (29.12.22) מדובר באירוע יחיד במהלכו ריסס שוטר גז פלפל כלפי אחד המפגינים וזאת במהלך פעילות מבצעית בעיצומה של הפגנה אלימה וסוערת; בת"פ 33860-10-21 מדינת ישראל נ' אוחיון (10.12.23) מדובר באירוע נקודתי, בו סטר השוטר בפניו של אחד המתקהלים במקום תוך כדי פיזור הפרת סדר אלימה, כאשר קדמה לכך פרובוקציה מצד נפגע העבירה; בת"פ 55451-03-21 מדינת ישראל נ' אזולאי (3.12.23) מדובר באירוע בו סטר השוטר על פניו של המתלונן במהלך חקירה משטרתית וזאת בתגובה לכך שהמתלונן קילל אותו; בע"פ 71481/04 איצקוביץ נ' מדינת ישראל (26.4.06) מדובר באירוע בו השוטר שהוצב בתפקיד בקניון הוזעק על ידי בחורה למקום בעקבות ריב בינה לבין המתלונן. השוטר הכה את המתלונן בפיו עם מכשיר הקשר לאחר שהתפתח ויכוח ביניהם, וזאת בתגובה לכך שהמתלונן קילל את השוטר קללות קשות ובוטות. בית המשפט קבע שם כי אין מדובר בהתנכלות מצד השוטר אלא בתגובה בלתי ראויה להתנהגות קשה ומתגרה מצד המתלונן.
19. סיכומי של דבר, לא מצאתי שהנאשם עומד בתנאים המצטברים שהותו בהלכת כתב לביטול הרשעה, ועל כן אין מקום להורות על ביטול ההרשעה.
- יצוין כי בהגיעי להחלטה זו, לא התעלמתי מנתוני האישיים החיוביים של הנאשם, שוטר וותיק ומוערך אשר זכה לתעודות הוקרה רבות על מסירותו ותרומתו רבת השנים, מהזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, ומהעובדה שהנאשם פנה ביוזמתו להליך טיפולי ונתרם ממנו. עם זאת, אני סבורה כי מדובר בשיקולים אותם יש לשקול לקולא בעת גזירת עונשו של הנאשם ולא כשיקולים התומכים בביטול הרשעתו.
- כאמור, אי הרשעה מהווה חריג לכלל כאשר לא מצאתי כי מדובר כאן במקרה חריג או בנסיבות יוצאות דופן בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה לבין חומרתה של העבירה. קביעת מתחם העונש ההולם
20. המחוקק קבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, את עקרון ההלימה המנחה בענישה, דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, ובתוך כך יתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בעבירה, כאשר בתוך המתחם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב, בין היתר, בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.
21. תיקון 113 קבע מנגנון תת שלבי לגזירת העונש. בשלב הראשון נדרש בית המשפט לבדוק האם הנאשם שלפניו הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית המשפט לקבוע האם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים.
22. הנאשם הורשע בארבעה אירועים בהם ביצע מספר עבירות אלימות הכוללות תקיפה ואיומים שהיו חלק ממסכת עבריינית אחת, אשר בוצעו במסגרת תפקידו כחוקר נוער של תלמידי פנימייה, כלפי ארבעה קטינים, תלמידי הפנימייה, על רקע דומה של יחס בלתי הולם כלפיהם, ובהתאם למבחן "הקשר ההדוק", כפי שנקבע בהלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 מדינת ישראל (29.10.14)), ניתן לראות בהם כאירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש ההולם. קביעה זו אף עולה בקנה אחד עם עמדת הצדדים.
23. הנאשם במעשיו, הן בתקיפה והן בעבירת האיומים, פגע בערכים המוגנים של שלמות גופו של אדם וזכותו של אדם לאוטונומיה על גופו. כמו כן פגע הנאשם בערכים המוגנים של ביטחונם ושלווה נפשם של הקטינים. הנאשם ביצע העבירות בהיותו שוטר ובכך פגע גם בערכים של שמירה על שלטון החוק ואמון הציבור במשטרת ישראל, תוך פגיעה בתדמיתם ושם הטוב של השוטרים המבצעים עבודתם נאמנה.

24. ביחס לנסיבות ביצוע העבירות, מדובר כאמור בארבעה אירועים של הפעלת אלימות, פיזית או מילולית, כלפי קטינים. הנאשם ביצע העבירות במסגרת תפקידו כחוקר נוער ובכך מעל בתפקידו ובערכים עליהם הוא אמור להגן לרבות באמון ובכבוד שרוכשים לו תלמידי הפנימייה. גם אם רף האלימות בה נקט הנאשם אינו גבוה, ההתנהלות עצמה חמורה. חומרת המעשים נגזרת אף מפערי הכוחות בין הנאשם לקטינים, הן בשל גילו ביחס לגילם והן בשל מעמדו, חוקר נוער אל מול קטינים המשתייכים לאוכלוסייה מוחלשת. אין מדובר באלימות שהופעלה תוך כדי פעילות מיוחדת או חריגה אלא באלימות שהופעלה בתוך חדר החקירות, ובמסגרת שגרת עבודתו של הנאשם כאשר לא קדמה לה התגרות מצד הקטינים.
- נתתי דעתי לכך שהנאשם נאלץ להתמודד באותה תקופה עם נסיבות משפחתיות שאינן פשוטות אולם אין בכך כדי להצדיק התנהגותו כאמור ובהיותו שוטר מצופה ממנו שיידע לרסן את עצמו.
25. לאור נסיבות ביצוע העבירות כפי שפורטו לעיל, אני קובעת כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא ממשית.
26. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות שוטרים, משתרעת על פני מנעד רחב בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. על מדיניות הענישה בעבירות אלה ניתן ללמוד מפסקי הדין הבאים (לרבות פסיקה אליה הפנו הצדדים): ברע"פ 3021/16 לוזבסקי נ' מדינת ישראל (19.4.2016) נדחתה בקשה לרשות ערעור של המבקש אשר הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית. הנאשם, במסגרת תפקידו כשוטר, סטר למתלונן באוזנו השמאלית, סטירה אשר גרמה לקרע בעור התוף באוזנו. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית הכוללת תשלום פיצויים למתלונן ומיקם את הנאשם ברף התחתון של מתחם הענישה וגזר עליו 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, של"צ בהיקף של 250 שעות, קנס ופיצוי למתלונן. ערעור המדינה על קולת העונש התקבל ובית המשפט המחוזי ביטל את עונש השל"צ והטיל תחתיו עונש של חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.
- בע"פ 6873/14 מלכוב נ' מדינת ישראל (18.12.14) נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה סתם. המערער, ששירת כבלש במשטרת ישראל, היה מעורב באירוע שבמסגרתו הלה במתלונן במכת אגרוף, לאחר שגם מפקדו עשה כן. בית המשפט המחוזי מצא שלא לבטל הרשעתו והשית עליו 50 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך ₪ 2,500 למתלונן.
- ברע"פ 8241/13 ברדה נ' מדינת ישראל (25.3.14) נדחה ערעורו של המבקש אשר הורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש שביצע כלפי קטין בעת מילוי תפקידו כשוטר. השוטר, שהוזעק למרכז מסחרי עקב תלונה על הקמת רעש, תקף את הקטין שהיה בן 16.5 באגרופים וסטירות, לאחר שהאחרון ניסה למנוע עיכובו של קטין אחר. בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, קבע כי מתחם הענישה הראוי בעבירות מסוג זה נע בין מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל, והחמיר את עונשו בהתאם לארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות.

- בעפ"ג 22803-03-22 נחשון נ' מדינת ישראל (12.5.22) דחה בית המשפט את ערעורו של המערער אשר הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירה של תקיפת סתם. הנאשם, אשר שירת כסייר בשיטור העירוני, לקח את המתלונן, לאחר שזה השתולל והתעמת עם שוטרים, כשהוא אזוק לתחנת המשטרה, ושם, בסמוך למעלה המדרגות, דחף אותו בחוזקה לקיר, בעט בו בחלק האחורי העליון של רגליו, וכאשר הוכנס פנימה, לאחר תום החיפוש על גופו, שלף הנאשם מוט מתכת שהיה במקום, והכה באמצעותו את המתלונן פעמיים בגבו. בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה נע בין מאסר על תנאי ועד מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה מרתיע ופיצוי למתלונן. בית משפט קמא מיקם את עונשו של הנאשם בחלקו הבינוני של מתחם הענישה וגזר עליו ארבעה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.
- בעפ"ג (מחוזי חי') 16369-07-18 מועדי נ' מדינת ישראל (22.11.18) דחה בית המשפט את ערעורו של המערער אשר הורשע בעבירה של תקיפה סתם. המערער נכנס לעימות עם המתלונן על רקע עקיפת רכבו של המתלונן בכביש, צעק לו כי הוא שוטר ודרש ממנו לעצור, הכניס את פלג גופו התחתון לרכבו של המתלונן מבעד לחלון, תוך שהוא דוחף את המתלונן ומנסה לכבות את מנוע הרכב ולקחת את המפתחות. בית משפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם בגין אירוע זה, נע בין 6 חודשי מאסר מותנה ועד 4 חודשי מאסר, שיכול שירוצו בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים, וגזר עליו מאסר על תנאי וקנס. הערעור שהגיש המערער נסב על החלטת בית משפט קמא שלא לבטל את הרשעתו והערעור כאמור נדחה.
- בתפ (ראשל"צ) 19343-09-23 מדינת ישראל נ' זהר שחר (20.11.24) הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בגרימת חבלה ממשית, לאחר שסטר לעצור שהיה במשמורתו ולאחר מכן אף דחף אותו והפילו בעקבות "ויכוח מילולי" ביניהם. כתוצאה מהארוע נגרמו למתלונן חתך שטחי והמטומה. בית המשפט קבע את מתחם הענישה בין מאסר מותנה, של"צ ועד מאסר בפועל בעבודות שירות, אימץ את התסקיר ביחס לעונש (אך לא ביחס להמלצה שלא להרשיע) וגזר עליו של"צ בהיקף של 220 שעות ומאסר מותנה.
- בתפ"פ 21048-08-21 המחלקה לחקירות שוטרים מח"ש נ' בר (7.12.22) הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירה של תקיפה סתם. הנאשם, חוקר במשטרת ישראל, הכה את המתלונן במהלך חקירתו בתחנת המשטרה בכך שנתן מכה לראשו, דחף אותו, הצמידו אל הקיר תוך שהכה אותו באגרופים לגופו, כופף את ראשו ונתן לו ברכיה בפניו. כתוצאה ממעשי הנאשם התעקמו משקפיו של המתלונן והוא סבל מכאבי ראש והקאות ולמחרת האירוע ניגש לבדיקה במוקד קופת חולים. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה ההולם נע בין תקופת מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות ל-10 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נלווים. בית המשפט מיקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם וגזר עליו חודשיים מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.
- בתפ"פ 54987-08-16 מדינת ישראל נ' שלמה (23.11.17) הורשע הנאשם בעבירות של תקיפה סתם ושיבוש הליכי משפט. הנאשם, ששירת כקצין במשטרת ישראל, השתתף במעצרו של המתלונן והגיע לחדר המעוכבים ונטל עמו את המתלונן לכיוון יומן התחנה, שם הכה הנאשם את המתלונן בידו, הטיח אותו על ארון חשמל והוסיף להכותו באמצעות היד והברך. לאחר מכן, תפס בחולצתו, זרק אותו על הרצפה ובעודו שוכב, כבול, בעט בו מספר פעמים. בית המשפט קבע כי מתחם הענישה בעבירות האלימות נע בין עונש מאסר צופה פני עתיד, בצירוף ענישה מוחשית בדמות צו של"צ, ועד לשנת מאסר בפועל. בסופו של דבר, גזר עליו עונש כולל של 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, של"צ בהיקף של 240 שעות, צו מבחן למשך שנה ופיצוי למתלונן.
27. עוד עיינתי בפסיקה נוספת אליה הפנתה המאשימה אולם מצאתי כי מדובר בנסיבות שונות מבענייננו.
28. בעבירת האיומים מדיניות הענישה נעה החל בענישה צופה פני עתיד ועד למספר חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח ואף למעלה משנה (ראו למשל: רע"פ 1293/08 קורניק נ' מדינת ישראל (25.6.08), ת"פ 47692-02-21 מדינת ישראל נ' דורגיא (30.1.23), ת"פ 45490-04-22 מדינת ישראל נ' ספיר (22.9.22)).

30. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנהוגה, אני קובעת כי מתחם הענישה ההולם נע בין עונש מאסר צופה פני עתיד, בצירוף ענישה מוחשית בדמות צו של"צ, ועד לשנת מאסר בפועל ורכיב של פיצוי.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם

31. לא מצאתי כי במקרה זה יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא או לחומרא.

32. לקולא התחשבתי בנסיבותיו האישיות החיוביות של הנאשם. מדובר בנאשם בן 55, נעדר עבר פלילי, אשר הקדיש למעלה משלושים שנים מחייו לשירות במשטרת ישראל. אסופת תעודות ההערכה שהוגשו לבית המשפט מעידות כי מדובר בשוטר אכפתי, ערכי ומסור אשר תרומתו בפעילויות בהן נטל חלק ניכרת ומשמעותית ואשר מבצע עבודתו בנאמנות ובמקצועיות. מדובר במקבץ אירועים חריג מסוגו ואשר ניכר כי אינו משקף את אורחות חייו האישיים או המקצועיים של הנאשם.

נתתי דעתי למצבו הרפואי של הנאשם, כפי שעולה מהתעודה הרפואית שהגיש. כמו כן התחשבתי במצבה של אשת הנאשם, אשר עברה אירוע רפואי קשה, כפי שעולה מהמסמכים שהוגשו, ובכך שהנאשם הוא המפרנס היחיד בבית. התחשבתי בהודאתו של הנאשם בכתב האישום המתוקן, הודאה אשר חסכה זמן שיפוטי וכך נחסכה גם העדתם של הקטינים. הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הביע בדבריו חרטה על הפגיעה שהסב לקטינים ואמפתיה כלפיהם וביקש לקבל הזדמנות לתקן את מעשיו. הנאשם אף תיאר כי חוויות של בושה ואשמה מלוות אותו עד היום.

33. עוד התחשבתי בכך שהנאשם פנה לטיפול פרטי ביוזמתו, הוא מתמיד בטיפול ונתרם מההליך הטיפולי כפי שעולה מחוות הדעת שהגיש. כאמור, שירות המבחן המליץ, בין היתר, להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במהלכו ימשיך בטיפול הפרטני, בצירוף של"צ בהיקף של 250 שעות לצד תשלום פיצוי כספי לנפגעי העבירה והתחייבות להימנע מעבירה דומה בעתיד.

34. לאור כל האמור לעיל ונוכח הודאתו של הנאשם בכתב האישום המתוקן, נטילת האחריות על מעשיו, נסיבותיו האישיות החיוביות, היעדר עבר פלילי, ובשים לב לזמן שחלף מאז ביצוע העבירות, מצאתי כי יש למקם את עונשו של הנאשם בחלקו הבינוני - נמוך של מתחם הענישה הראוי.

35. אני סבורה כי עונש מאסר בפועל אינו הולם נסיבות תיק זה, אף לא בעבודות שירות, וכי ניתן להסתפק במקרה זה בענישה מוחשית בדמות של"צ לצד צו מבחן, וענישה צופה פני עתיד בצירוף פיצוי לנפגעי העבירה. אני סבורה כי מדובר בעונשים אשר יביאו להרתעת הנאשם כמו גם להרתעתם של עבריינים בפוטנציה, לבל יבצעו מעשי אלימות בכלל, ובהיותם נושאים תפקיד ציבורי, בפרט. באופן זה יוגשם עיקרון ההלימה, ויש לקוות כי הנאשם, ישכיל לנצל את ההזדמנות הנוספת שניתנה לו ולא יחזור על מעשיו.

סוף דבר

36. לאור כל האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 3 חודשים. הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם בתוך תקופה של שנתיים יעבור את אחת העבירות בהן הורשע.

ב. של"צ בהיקף של 250 שעות אשר יבוצע בתוך שנה אחת.
הובהר לנאשם, משמעות הצו, והנאשם הזהיר שבאם לא ימלא אחר הצו, יהא צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71 ד'
לחוק העונשין תשל"ז - 1977.
ג. ניתן בזאת צו מבחן על הנאשם למשך שנה.
מובהר לנאשם כי במידה ולא יקיים את צו המבחן יוכל בית המשפט לגזור עליו עונשים נוספים או אחרים.
ד. פיצוי לנפגעי העבירה כמפורט להלן:
נפגע העבירה ד' - סך של 3,500 ₪.
נפגע העבירה א' - סך של 3,500 ₪.
נפגע העבירה י.ש. - סך של 2,000 ₪.
נפגע העבירה א.ד. - סך של 2,000 ₪.
הפיצוי ישולם עד ליום 1.1.25.
המאשימה תמציא למזכירות את פרטי נפגעי העבירה בתוך 21 יום ותביא לידיעתם את תוכנו של גזר הדין.
הפיצוי ישולם לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה.
ניתן לשלם את הפיצוי בתוך 3 ימים ממועד מתן גזר הדין, בדרכים הבאות:
* בכרטיס אשראי באתר מקוון של רשות האכיפה והגביה, בכתובת www.eca.gov.il
* במוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גביה) בטלפון *35592 או בטלפון *35592-*****
* בדואר ללא צורך בשובר תשלום, באמצעות הצגת תעודת זהות.
העתק החלטה זו יועבר לשירות המבחן, אשר יעביר לבית המשפט בתוך 30 ימים תכנית של"צ ויעדכן בהתאם לצורך
במסגרת צו המבחן.
זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.
ניתן היום, כ"ז חשוון תשפ"ה, 28 נובמבר 2024, במעמד הנוכחים.